

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato In primam Codicis Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

Mendicantibus validis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96119](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96119)

rub. C. 80 no. q. licet no possit in alium usum conuerti, tamen pdr pistoribus mutuari. Ad hoc opp. s. de his qui ad publi. horrea. l. 2. h. Sol. No licet mutuari ex tranece persone, sed si mutatur, et tendit ad expeditione negotij, propter quod erat ordi. nata pecunia potest fieri. ut hic mutatur em pistoribus, qui forte aliter se non poterant preparare ad decoquendum panem, et ad alia necessaria faciend. Et sic videtur casus pro consueto ribus monere huius ciuitatis, qui habent pecuniam deputaram pro stipendio, ut possint ex causa militibus mutuari pecuniam, ut se armis, et equis suscitant. Facit Lad rem, et Lad legatum, ff. de procur. C. ultimo no. q. q. lucrum sibi assumit natura illa quam h3 capitale. q. facit ad multa et maxime si inter plures socios erat co tracta societas ad certu tps, q. sicut no dz minus capitale missum in societatem, ita nec de lucro, quod. amen mitto sub dubio forte.

De annosis ciuilibus. Rub. XXIII.

Anonas Annone ciuiles non dantur pro titulis in dignitate, s3 p meritis. h. d. C. primo in ter. ibi. titu. i. no dan salaria p titulo dignitatis, ut puta q1 doctor, sed p meritis, vt q1 bn legit, et bn satis facit illi offi. ad q1 iposuit est. Sequit ver. ideoz, q duobz modis legit. C. primo mo pone, q doctores qui nesciunt legere, habeat scholares, certe ppter hoc non debet habere salarium. C. scdo modo legitur, cum salarium sit deputatum auctoritate Principis, non poterit illud mutari in nouum statutum, vel reuocari. C. Et sic no, per vniuersitatem studij Perusini non pot aliquid statui in preiudicium pactozum et confessionum factarum a com muni doctoribus, q tene meri s3 de facto te scholaru tedeat. Sequitur ver. ut quicunq. C. Salaria debita transmittuntur ad heredes. Posset etiam istud alijs concedi, quouis alienationis titulo. h. d. Istud intelligit glo, veru in salarijs tps pteriti. Sed an decedens pro futuro tpe debeat habere salarium, si officium non compleuit, dixi plene in l. j. s. diuus, ff. de var. et extraoz, cog. C. Itē gl. inducit ad arg. si clericus decedat post perceptos fructus pbede, q illos transmittat ad heredes suos, de quo extra de offi. ordi. in c. fi. et ibi gloss. li. vj. dixi plene in l. diuortio, ff. solu. matri. b

ADDITIONES.

1 C. Transmittat ad heredes. Adde Imo. in l. diuortio, ff. sol. mat. gl. z doct. in c. present. extra de offi. ordi. li. vj. z in c. statutum, s. als seffoz. de rescrip. co. li. Arch. in c. consuendine. in fi. de cle. no res. co. li. Lar. in cle. gratie. nu. xij. z ibi no. in apo. ad ipsum in versicul. quod clerici pccise. de rescrip. in cle. z dixi post Ban. in c. reppes hnsibilis. nu. viij. in vers. restari. extra de appella. b
2 A L E X. C. Adde ter. in c. relatum. de testa. vbi vult quod transcat ad successores et hec est communis opin. ho. in cleri. beneficia to habente administrationem. in clerico vero simpliciter est maius dubium, secundum hoc. ibi. Bald. z Sal. in auct. licentiam, s. de epis. z cle. z doc. in l. commodis, ff. de re tu.

Entum Legit duo modis. Primo d. frumeto inter milites. Scdo de distribuendo inter pauperes, et hoc magis placet. per l. privilegia. s. de sacrosanc. eccle. z est clara hec lex. h. d. q. st. ciuilibz nris. arg. q officiales positi sup facie dis elemosynis publicis no debet hoc dare extraneis pauperibus. Sed pot itelligi q hic st. ciuibz no stris, etiam de omnibus qui sunt sub Imperio Romano. Bar.

ADDITIONES.

1 A L E X. C. Per Roa. And. de instr. edi. s. nunc vero aliqua s. sed an pauperes. Facit q no. Bar. in l. que conditio. s. pterea de condi. z demonst. Alex. facit q quod episcopus, qui debet dispensare bona inter pauperes non debet dare extraneis pauperibus, s. de episco. z cle. l. nulli. Adde ad hoc ter. in auct. de eccle. titu. s. si quis autem pro redemptione, z gl. singularis in s. parer. Instr. de test. que hoc tenet Alex. Bal. adde in l. ciuitatibus, de le. j.

De mendicantibus validis. Rub. XXV.

LEX VNICA.

1 Bona, que debent inter pauperes medicantes distribuuntur non possunt distribuuntur inter mendicantes robustos.
2 Pauperes verecundi, qui non publice, sed a quibusda clam querant, non incidunt in hanc legem.
3 Mendicantes quando dicatur certa, et quando incerta.
4 Pauper medicans, q ostendit mebz aliquid debilitati, inspicit, z pater potest filio non laboranti, quando sine verecundia laborare potest, alimenta denegare.
5 Sicte mendicans punitur ciuilitate, et pena parti applicatur.

Cunctis Qui sine necessitate publice medicat possunt inspicit, et qui eos insperit, et prodiderit, esse probauerit, do minium eorum consequitur, si sunt serui, vel ius colonatus, si sunt liberi, salua domini actione serui corrupti. h. d. In ter. ibi. proditor. testator op. quod seru? debeat reddi dno. liber operi ppublico, vt in auct. de questore per totum col. vj. Dicit gl. quod quidam dicit quod hic corrigitur. Alij dicunt q ibi de his, qui in sacra vbe reperiuntur, hic de his, qui reperiuntur in alijs vrbibus. Dicunt, ibi de his qui mendicant, et nihil aliud fingunt. Hic de his qui mendicant, z fingunt infirmitate, apponendo herbam, vel aliquid propter quod infirmi videantur. Tu dic quod ibi loquitur de his, qui reperiuntur medicare indebite, ab officiali publico, hic de his qui deseruntur, z conuincuntur a priuato. C. Quero vbi hic quod in publicum questum, re. Quid est dictum. Sic vt gl. Et qua habes quod pauperes verecundi qui publice non querunt, s3 a quibusdam singularibus amicis, et clam, non incidunt in hac constitutionem. Item intelligo publice, z pala sine defectu, fm forma l. palam. ff. de ritu nuptiarum. C. Quero, hic dicit, incerta mendicatas, quid sit hoc dictum. Hic dicit, q ignoratur egrot vel ne. Pro cuius euidencia debetis scire quod mendicatas quidam est certa ex qualitate religionis, et q est de aliquo ordinem medicantium ab ecclesia approbato, alias non, vt in cap. religionis diuersitates extra de religio. domi. lib. vj. C. Quandoq. est certa respectu cause pro qua queritur, vt sunt isti hospitalarij s3 ritus, et similes, qui vadunt per mundum, z isti non admittunt sine literis diocelani episcopi, et de penite. z remiss. s. in elem. Quis quis querit pro seipso, tunc mendicatas dicit certa vicinia, nota ex vulgi opinione, vt l. vbi, z ibi notatur supra de iure iurium. Sed si vulgi opinio super hoc non est, tunc debet explorari ista loquitur ista lex. C. Quero, vbi hic, inspectis a quo debet inspicit, R. vel ab officiali publico, vt in auct. de questore, vel a priuata persona, vt hic qui tale vult in iudicio podere. Et quo nota quod pauper medicant, qui in aliquo ostendit mebz debilitatione, pot quis inspicere, et tangere, et illud videre an hoc sit verum. Et etia not. ex hoc quod ex inspectione corporis pot cohibendi sanitas z infirmitas, sicut etas. Simile in quarunq. re suspecta. Ita pot perpendi an sit vitiosa vel non. vt s. de canonie fronen. vbi s. romel. j. Recte ergo testis qui deponit de sanitate alicuius, dicit sic esse, qz vidit. h. d. quod sicut minor etas potest probari ex aspectu, vt l. minor viginti quinq. annis ex aspectu, ff. de minoribz. Ita similiter tenet, h. vbi. h. d. l. ad qonem, z vtrum filio robusto, z sano nihil operanti pater possit denegare alimenta. Hic videtur, quod sic, z etiam l. si quis a liberis, s. si vel parens, ff. de liberis agnoscen. quod intellige si secundum conditionem natalium operari non esset sibi verecundum, quis enim diceret q filio vni? hominis nobilitas imponeret necessitas laborandi terram? Certe nullus. Nam non possumus, quod honeste non possumus, vt ff. de condi. insti. l. si filius, z l. neq. s. Proculo, s. de ver. signi. Non obstat hec lex, quia maior verecundia est publice mendicare, quam laborare, z ideo robustus corpore, qui publice querit, sine distinctione natalium cogitur laborare, possit in tantam miseriam esse deductus. Non enim est sibi turpe sed si alio modo possit viuere percipiendo alimenta a patre, non cogatur laborare, vt s. dixi. Et hic apparet ratio quare ista lex non habeat locum in his, qui clam mendicant. C. Quero nota quod tales, qui fingunt causas mendicatas, puniuntur ciuilitate, que pena parti applicatur, z sic delinquit, z per consequens puniri debet extra ordinem a rectore ciuitatis.

ADDITIONES.

1 A N G. C. Hic est argumentum quod si testator inter pauperes mendicantes iussit distribuere bona sua quod illa bona no possunt distribuuntur inter mendicantes robustos, quoniam non videtur testator de eis sensisse, sed solum de languidius, z debilibus. Pro hoc videtur dictum gl. quoniam corrigi debet iniuste ptes, non autem dari, q. questio. v. non omnia. l. x. r. r. distinctio. cap. 12. in hoc gl. rubrice, cum dare elemosinam iniuste petenti, no sit deo acceptum.
2 C. Senectus. Adde Ange. in auct. de questore.

De nauis Tyberij. Rub. XXVI.

LEX VNICA.

Quiauem Quero, quid si nauis ingenuas respond. id est principiu enim loquitur generaliter, licet in illaride aliquo qualiter se restringat. Quero que fuit ratio condendi hanc l. noue sufficiebat titulus de nauis, non